

Odgovori na česta pitanja

Luxembourg, 4. listopada 2018.

Godišnje izvješće za 2017. godinu – odgovori na česta pitanja

1. Koja je uloga Europskog revizorskog suda u vezi s proračunom EU-a?

Svake godine Europski revizorski sud (Sud) **provjerava računovodstvenu dokumentaciju EU-a i iznosi mišljenje** o dvama pitanjima: je li računovodstvena dokumentacija točna i pouzdana te jesu li proračunska sredstva EU-a utrošena u skladu s pravilima.

Na tome se temelji **izjava o jamstvu** koju je Sud dužan podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Ukupni rashodi EU-a 2017. godine iznosili su 137,4 milijarde eura.

2. Je li Europski revizorski sud odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2017. godinu?

Da.

Sud je odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2017. godinu kao pouzdanu (izrazio je „pozitivno mišljenje“), kao i za sve financijske godine od 2007. Sud je zaključio da računovodstvena dokumentacija za 2017. godinu u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje EU-a i njegove rezultate za tu godinu.

Osim mišljenja o računovodstvenoj dokumentaciji, Sud je dužan izraziti i mišljenje (koje se temelji na obavljenim revizijama) o tome jesu li povezana plaćanja izvršena u skladu s pravilima EU-a. U posljednjih nekoliko godina bilježi se postojan napredak u pogledu procijenjene stope pogreške u plaćanjima: 2014.: 4,4 %, 2015.: 3,8 %, 2016.: 3,1 %, 2017.: 2,4 %. Osim toga, 2017. godine u velikom dijelu rashoda obuhvaćenih revizijom, koji uglavnom čine plaćanja utemeljena na materijalnim pravima, nije utvrđena značajna stopa pogreške.

Stoga je Sud za 2017., već drugu godinu zaredom, izrazio **uvjetno mišljenje** o plaćanjima. Od 1994. pa sve do posljednje dvije godine mišljenje Suda o pravilnosti i zakonitosti rashoda bilo je nepovoljno.

ECA Press

Mark Rogerson – glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors

eca.europa.eu

3. Što su „pozitivno, uvjetno i nepovoljno mišljenje“?

„**Pozitivno**“ mišljenje znači da izneseni podatci pružaju istinit i vjeran prikaz stanja te da su u skladu s pravilima financijskog izvješćivanja i upravljanja.

„**Uvjetno**“ mišljenje znači da revizori ne mogu dati pozitivno mišljenje, ali da utvrđeni problemi nisu sveprisutni, odnosno rašireni u čitavom statističkom skupu.

„**Nepovoljno**“ mišljenje izražava se kad postoje sveprisutni problemi.

4. Što je „značajna stopa pogreške“?

U revizorskoj terminologiji ona označava stopu ispod koje se smatra da pogreške nemaju znatan učinak. Značajna stopa pogreške takva je stopa za koju je vjerojatno da će utjecati na odluke ciljnih korisnika revizijskih izvješća. I Sud i Europska komisija za određivanje značajnosti primjenjuju prag od 2 %.

5. Što su „plaćanja utemeljena na materijalnim pravima i plaćanja za nadoknadu troškova“?

Plaćanja utemeljena na materijalnim pravima uvjetovana su ispunjavanjem određenih uvjeta. Takva plaćanja, među ostalim, obuhvaćaju izravnu potporu poljoprivrednicima (u okviru područja „Prirodni resursi“), studentske i istraživačke stipendije (u okviru rashoda u području „Konkurentnost“) te plaće i mirovine osoblja EU-a (u okviru područja „Administracija“).

Plaćanja za nadoknadu troškova izvršavaju se u slučajevima u kojima EU nadoknađuje prihvatljive troškove za prihvatljive aktivnosti. Takva se plaćanja izvršavaju primjerice za istraživačke projekte (u okviru rashoda u području „Konkurentnost“), ulaganja u regionalni i ruralni razvoj te programe osposobljavanja (u okviru rashoda u područjima „Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija“ te „Prirodni resursi“) i projekte razvojne pomoći (u okviru područja „Globalna Europa“).

6. Poboljšava li se financijsko upravljanje EU-om?

Da.

U posljednjih nekoliko godina bilježi se postojan napredak u pogledu procijenjene stope pogreške u plaćanjima, pri čemu je ta stopa zabilježila pad s 4,4 % 2014. godine na 2,4 % 2017. godine. Osim toga, 2017. godine u otprilike polovici ispitanih rashoda obuhvaćenih revizijom nije bilo značajnih pogrešaka. Sud je također svojim revizijama u posljednjih nekoliko godina utvrdio da su unutarnje kontrole na razini Komisije i u državama članicama znatno pojačane.

7. I dalje je prisutna procijenjena stopa pogreške od 2,4 %. Što to znači?

Stopa od 2,4 % procjena je **količine novca koji nije trebao biti isplaćen** iz proračuna EU-a jer nije iskorišten prema pravilima EU-a te stoga nije u skladu ili s onim što su Vijeće i Parlament namjeravali postići relevantnim zakonskim aktima EU-a ili s određenim nacionalnim pravilima u državama članicama.

Uobičajene pogreške uključuju plaćanja za neprihvatljive korisnike ili projekte, kao i za nabavu usluga i robe ili ulaganja bez pravilne primjene pravila javne nabave.

8. Znači li to da je 2,4 % financijskih sredstava EU-a potrošeno nesvrhovito?

Ne.

Takav pristup može navesti na krivi zaključak jer postoji bitna razlika između „pogreške” i „nesvrhovitog trošenja”. Svojim ispitivanjima Sud provjerava jesu li financijska sredstva EU-a potrošena u skladu s pravilima, jesu li naplaćeni troškovi pravilno izračunani te jesu li ispunjeni uvjeti prihvatljivosti. Stopa od 2,4 % odnosi se upravo na navedeno.

Pojedine pogreške odnose se na plaćanja koja nisu ispunjavala uvjete prihvatljivosti, kao što su primjerice netočne površine u prijavama poljoprivrednika ili dodjela potpore za istraživanje poduzeću koje je svrstano u kategoriju „malog ili srednjeg poduzeća”, iako je u cijelosti bilo u vlasništvu velikog trgovačkog društva. Takav je slučaj Sud utvrdio u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj u sufinanciranju zajmova koji se u prvom redu moraju upotrebljavati za potporu malih i srednjih poduzeća. Međutim, u slučaju jednog od financijskih instrumenata obuhvaćenih revizijom gotovo 80 % zajmova uloženo je u društva koja nisu bila mala i srednja poduzeća.

U navedenim slučajevima sredstva EU-a možda su i imala određeni pozitivni učinak te se njima ostvarila određena korist, ali se uvjeti uporabe tih sredstava nisu u potpunosti poštovali. S druge strane, moguće je da određeni zakoniti i pravilni rashodi budu nesvrhoviti, primjerice za izgradnju lučke infrastrukture pri čemu se nije vodilo dovoljno računa o budućim razinama teretnog prijevoza.

9. Kako nastaju pogreške?

Pogreške nastaju kada pojedinci ili organizacije pri potraživanju sredstava EU-a **ne poštuju pravila**. Kako bi ispunili uvjete za dobivanje sredstava EU-a, korisnici trebaju zadovoljiti određene uvjete propisane pravilima EU-a, a u brojnim slučajevima i nacionalnim pravilima. Ta pravila postoje kako bi se zajamčilo da rashodi EU-a ne utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta (primjerice pravila javne nabave i pravila o državnim potporama) i da nastaju samo za one svrhe koje su predvidjeli Vijeće i Parlament.

Pogreške nastaju kad se ta **pravila prekrše** – primjerice, kad poljoprivrednici prijavljuju netočne površine poljoprivrednih zemljišta, kad nositelji projekata ne poštuju pravila javne nabave ili kad istraživački centri potražuju naknadu troškova koji nisu povezani s projektima koje je financirao EU. Na primjer, u jednom slučaju koji je Sud ispitaio korisnik (MSP) se služio netočnom metodologijom za izračun naknada po satu te je za neke zaposlenike prijavio broj radnih sati veći od stvarnih. Usto, sve zaposlenike koji su radili na predmetnom projektu zapravo je zapošljavalo sestrinsko društvo koje nije bilo uključeno u sporazum o bespovratnim sredstvima. U jednom drugom slučaju poljoprivrednik je primio uvjetovanu pomoć iako nije ispunio nijednu od obveza u području poljoprivrede i okoliša.

U godišnjem izvješću za 2017. godinu navode se dodatni primjeri pogrešaka koje su utvrđene tijekom revizija.

10. Predstavljaju li utvrđene pogreške slučajeve prijevare?

U velikoj većini slučajeva ne.

Prijevare je namjerni čin obmane radi ostvarenja određene koristi. Iako u sklopu uobičajenih revizijskih postupaka može biti teško uočiti slučajeve prijevare, Sud svake godine tijekom revizijskih ispitivanja otkriva niz slučajeva u kojima postoji sumnja na prijevare.

U približno 700 transakcija obuhvaćenih revizijom Sud je 2017. godine utvrdio 13 slučajeva u kojima postoji sumnja na prijevare (2016. bilo je 11 takvih slučajeva). Svi takvi slučajevi prijavljuju se OLAF-u, Uredu Europske unije za borbu protiv prijevare, koji provodi istragu i poduzima daljnje potrebne korake u suradnji s tijelima država članica.

11. I Komisija i države članice imaju ovlasti za sprječavanje eventualnih pogrešaka i njihovo ispravljanje. Koliko to utječe na stopu pogreške?

Ukupno uzevši, korektivne mjere koje su poduzimali tijela država članica i Komisija imale su pozitivan učinak na procijenjenu stopu pogreške.

Međutim, da su Komisija, tijela država članica ili neovisni revizori upotrijebili sve informacije koje su im bile dostupne, mogli su spriječiti ili otkriti i ispraviti znatan dio pogrešaka prije izvršenja povezanih plaćanja.

Na primjer, da su te informacije bile upotrijebljene, procijenjena stopa pogreške za ukupne rashode u području „Prirodni resursi“ bila bi 2017. ispod praga značajnosti od 2 %. Sud smatra da je to dokaz da su postojeće kontrole prikladne, ali se moraju pravilno primjenjivati.

12. Prošle ste godine izjavili da se Sud kreće u smjeru primjene novog pristupa, tj. jedinstvene revizije. U čemu se pristup Suda 2017. godine razlikuje u odnosu na prethodno razdoblje?

2017. bila je prva godina u kojoj je znatan dio rashoda iz svih područja proračuna EU-a nastao prema **novim pravilima** koja se primjenjuju na višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2014. – 2020. U međuvremenu, znatno su pojačane unutarnje kontrole na razini Komisije i država članica te Sud očekuje da će se moći više osloniti na njih u pogledu procjene pravilnosti rashoda.

Sud pri donošenju svoje izjave o jamstvu želi u svim područjima primijeniti **pristup koji se temelji na potvrdama trećih strana**, što znači da se kao osnovom za jamstvo namjerava koristiti izjavom Komisije (o upravljanju i kontroli).

Taj novi revizijski pristup revizori su 2017. godine probno primijenili u području kohezije, čime je omogućeno jasnije otkrivanje područja u kojima i dalje postoje nedostatci, kako na razini Europske komisije tako i u državama članicama. To je doprinijelo promicanju odgovornosti i dodatnom unaprjeđenju upravljanja financijskim sredstvima EU-a.

Nakon navedene probne primjene Sud će iduće godine **proširiti predmetni pristup** na ostala rashodovna područja. Time će se Sudu ujedno omogućiti da svoje vrijeme i resurse usmjeri na „revizije uspješnosti“, kojima se provjerava jesu li politike EU-a zaista djelotvorne i ostvaruje li se programima potrošnje najveća moguća vrijednost za uloženi novac. Primjerice, Sud je ove godine ispitao dva slučaja

u kojima je trošak prijevoza materijala bio mnogo veći od vrijednosti samih materijala. U prvom je slučaju za prijevoz robe u vrijednosti od 78 000 eura plaćeno 152 000 eura, dok je u drugom slučaju za prijevoz robe u vrijednosti od 70 150 eura plaćeno 131 500 eura. Iznimno je važno provjeriti jesu li financijska sredstva utrošena u skladu s pravilima, no to nije dovoljno. Sud se u sve većoj mjeri mora usredotočiti i na to što je ostvareno utrošenim sredstvima.

Godišnje izvješće za 2017. godinu, kao i PAKET MATERIJALA ZA MEDIJE, dostupni su na 23 jezika EU-a na eca.europa.eu.